

KOMMUNIKATIONSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 32/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande av överenskommelsen med Ryska federationens regering om samarbete och växelverkan i fråga om isbrytarsassistans på Östersjön samt med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 10 december 2014 regeringens proposition om godkännande av överenskommelsen med Ryska federationens regering om samarbete och växelverkan i fråga om isbrytarsassistans på Östersjön samt med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen (RP 314/2014 rd) till kommunikationsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- trafikråd, enhetschef Risto Murto och trafikråd Marjukka Vihavainen, kommunikationsministeriet
- enhetschef Jarkko Toivola, Trafikverket
- isbrytningsdirektör Markus Karjalainen, Arc-tia Shipping Ab.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner den i Sankt Petersburg i september 2014 undertecknade överenskommelsen med Ryska federationens regering om samarbete och växelverkan i fråga om isbrytarassistans på Östersjön.

Genom överenskommelsen förbinder sig Finland och Ryssland till att främja samarbetet mellan länderna i fråga om isbrytarassistans på Östersjön. Genom överenskommelsen ges Finland och Ryssland möjligheten att snabbt begära och få isbrytarassistans i situationer där den egna isbrytningskapaciteten i en partsstat inte räcker till.

Överenskommelsen träder i kraft 30 dagar efter mottagandet på diplomatisk väg av den sista skriftliga underrättelse om att parterna har slutfört de interna förfaranden som krävs för överenskommelsens ikraftträdande.

I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen. Den föreslagna lagen avses träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet samtidigt som överenskommelsen träder i kraft.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

I propositionen föreslås att riksdagen ska godkänna en överenskommelse mellan Finland och Ryska federationens regering om samarbete och växelverkan i fråga om isbrytarassistans på Östersjön. Dessutom innehåller propositionen ett sedvanligt förslag till lag om sättande i kraft av avtalet.

Det har inte tidigare funnits någon överenskommelse mellan Finland och Ryssland om samarbete i fråga om isbrytning. Genom överenskommelsen förbinder sig parterna till att främja samarbetet mellan länderna i fråga om isbrytarassistans på Östersjön. Överenskommelsen ger möjligheter att be den andra parten i överenskommelsen om assistans om den egna isbrytar kapaciteten inte räcker till. Men överenskommelsen förpliktar inte till att ge assistans. I överenskommelsen fastställs förfaranden som ska iakttas när man ber om assistans, avtalar om ersättningar för assistansen och bl.a. om de juridiska bestämmelser som ska tillämpas vid verksamheten. Avtal om ersättningar träffas genom ett kommersiellt avtal. De assisterande isbrytarna befrias i överenskommelsen i regel från tull-, gräns- och andra motsvarande kontroller. Enligt artikel 4 i överenskommelsen ska den partens isbrytare som tillhandahåller hjälp vid isbrytarassistans på den andra partsstatens territorialhav och inre territorialvatten inte ha rätt att bedriva verksamhet som syftar till insamling av uppgifter som skadar den andra partsstatens försvar eller säkerhet.

Utskottet vill betona isbrytningens centrala betydelse för vintersjöfart och särskilt för Finlands exportindustri. Isbrytningen måste fungera i alla förhållanden också under stränga isvintrar, som drabbar Finland i genomsnitt vart tionde år. Utskottet välkomnar att överenskommelsen ger inhemska aktörer nya marknader och af-

färsmöjligheter och på så sätt möjliggör att de finländska isbrytarna används mer. Enligt utredning till utskottet har Rysslands isbrytarkapacitet inte räckt till under svåra isvintrar. Det är således sannolikt att det finns behov för den finländska isbrytarflottan i framtiden. De finländska isbrytarnas assistans utanför Finlands territorialvatten kunde således enligt utredning till utskottet bidra till att förbättra säkerheten på Östersjön.

Enligt utredning till utskottet uppgår kostnaderna för isbrytning i Finland inklusive bränslekostnader till ca 50 miljoner euro per år, och kostnaderna täcks huvudsakligen med farledsavgifter. Enligt propositionsmotiven kan Trafikverket spara in medel när finländska isbrytare utför assistansuppdrag eftersom verket inte behöver betala för isbrytningskapacitet för den tid den används av Ryssland. Enligt utredning till utskottet kan det allmänt taget uppstå besparingar i isbrytningsuppdrag mellan länderna bl.a. av att fartyg assisteras av den närmast belägna isbrytaren vilket leder till minskning av de betydande kostnader som följer på behovet av att flytta på isbrytarna.

Utskottet uttrycker sitt gillande över utgångspunkten enligt propositionen att Finland enligt överenskommelsen ber om assistans endast om den egna isbrytningskapaciteten inte räcker till. Inte heller om den inhemska kapaciteten är i bruk fullt ut kan assistans principiellt begäras på grundval av överenskommelsen. Utskottet vill understryka att bilaterala överenskommelser om isbrytning inte får äventyra funktionen för Finlands egen isbrytning under några som helst omständigheter.

Utskottet anser att propositionen är behövlig och ändamålsenligt och tillstyrker den enligt förslaget i propositionen.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget utan ändringar.

godkänner överenskommelsen i propositionen och

Helsingfors den 12 december 2014

ordf. Kalle Jokinen /saml
vordf. Osmo Kokko /saf
medl. Mikko Alatalo /cent
Thomas Blomqvist /sv
Markku Eestilä /saml
Ari Jalonen /saf
Jukka Kopra /saml
Merja Kuusisto /sd

Raimo Piirainen /sd
Janne Sankelo /saml
Hanna Tainio /sd
Eila Tiainen /vänst
Ari Torniainen /cent
Reijo Tossavainen /saf
Mirja Vehkaperä /cent.

utskottsråd Juha Perttula.